

Uçuş hizmetleri tazminat Kanunu

(Resmî Gazete ile yayımı : 19.1.1963 - Sayı : 11312)

No:
144

Kabul tarihi
17.1.1963

MADDE 1. — Tarifler :

Bu kanunda geçen terimlerin tarifleri aşağıdaki gibidir :

a) Pilot ve pilot adayı : Türk Silâhlı Kuvvetleri uçuş eğitimi teşkillerinden veya yabancı bir Devlet uçuş okul veya kurslarından pilotluk diploması alan ve diploması usulüne göre onaylanan kimseye pilot; ve pilot olmak için sayılan yerlerde fiilen uçuşa başlayan askerî personele de pilot adayı denir.

b) Uçuş ekibi : Uçmakta olan bir hava vasıtasının içinde pilot ile beraber bulunarak uçuş vazifelerinin yapılmasına iştiraki zaruri olan kimse veya kimselerdir.

c) Albay maaşı : Üç senesini bitirmiş, bir üst derece maaşı alan albayın zamlı aylık tutarıdır.

d) Uçuş hizmet süresi : Uçucu olarak vasıflandırılan hava, kara ve deniz kuvvetleri uçucularının okul veya uçuş kurslarında ilk uçuşa başlama tarihlerinden itibaren uçuculuktan ayrılmalarına kadar geçen uçuculuk süreleridir.

MADDE 2. — Pilotlara, pilot adaylarına, uçuş ekibine ve askerî paraşütçülere, Türk Silâhlı Kuvvetlerinde vazife gördükleri müddetçe, bu kanun hükümlerine göre tazminat ödenir.

a) Türk Silâhlı Kuvvetleri pilotlarına; ek cetvelin birinci sütununa göre aylık uçuş tazminatı ödenir.

b) Pilot adaylarına; uçuşa başladıkları tarihi takibeden ay başından itibaren, uçtukları müddetçe, cetvelin birinci uçuş hizmet yılına tekabül eden miktar üzerinden tazminat ödenir.

c) Uçuş ekibi personeline (Kara Ordusu uçak makinistleri ve harita sınıfı uçuş ekibi dâhil); ilişik cetvelin ikinci sütununa göre uçuş tazminatı ödenir. Bu tazminat uçuş ekibi personelinin uçuşa başladığı tarihi takibeden ay başından itibaren, cetvelin birinci uçuş kıdem yılına tekabül eden miktarı üzerinden ödenmeye başlanır. Ve uçuş hizmet süresince devam eder.

d) Yirmioç yıl ve daha yukarı uçuculuk müddeti olan bilûmum pilot ve uçuş ekibi personeline yirmioçüncü uçuş yılı karşısındaki tazminat ödenir.

e) Uçuş tazminatının üçüncü ve mütaakıp uçuculuk yıllarına artışı ilk iki yılı takibeden takvim yılı iptidasından başlar. Bu yılların hesabında altı ay ve daha fazlası tam yıla iblâğ edilir, noksanı nazara alınmaz.

f) Uçuş ekibine dâhil olmayıp da muvakkat vazife ile uçuş esnasında tayyare içinde vazife alanlara, her uçuş saati başına albay maaşının yüzde yarımı verilir. Ancak, bu suretle bir ay zarfında verilecek para albay maaşının yüzde beşini geçemez.

Bu kanun hükümlerine göre her hangi şekilde tazminat alanlar (paraşütçüler hariç) bu fıkra hükmünden faydalanamazlar.

g) Paraşüt birliklerinde veya kurslarında bulunan ve uçan hava vasıtasından bilfiil paraşüt ile atlayış yapan subay ve astsubaylara beher atlayış başına albay maaşının yüzde 4 ü, erbaş ve erlere albay maaşının yüzde 3 ü atlayış tazminatı olarak ödenir. Ancak bir yılda 30 atlayıştan fazlası nazara alınmaz. Bu tazminat atlayışın yapıldığı ayın sonunda ödenir.

MADDE 3. — Hava Harb Okulu, hava okulları, diğer uçuş okul ve kursları öğrencilerini aynı hava vasıtasında fiilen uçurmak suretiyle yetiştiren uçuş öğretmenleri ile kıtalarda çift kumandalı hava vasıtalarında atış, alet ve intibak ve standardizasyon uçuş öğretmenliği yapanların,

almakta oldukları uçuş tazminatından ayrı olarak, öğretmenlik uçuş saati başına albay maaşının binde ikisi yetiştirme ikramiyesi olarak verilir. Bu ikramiye öğretmenlik uçuşlarının yapıldığı ay sonunda ödenir.

MADDE 4. — Pilot ve uçuş ekibi personelinin uçuş tazminatı alabilmeleri için takvim yılı ile başlayan 12 ayda altmış saat uçuş yapmaları şarttır. Ancak, bu şartı yerine getirmiyenlerin uçuş tazminatlarının yüzde ellisi mütaakıp takvim yılı başından itibaren kesilir ve bu kesiliş uçucunun geçen yıldan noksan kalan uçuşunu tamamlayıncaya kadar devam eder. Normal tazminat, noksan kalan uçuş saatinin tamamlanmasını takibeden ay başından itibaren ödenmeye başlanır.

Silâhlı Kuvvetlerde; pilotların uçuş hizmetlerini yapacakları tayyare tipi, görev ve ihtiyaca göre Silâhlı Kuvvetler komutanlıklarınca tâyin edilir. Yirmiiki (Kara ve Deniz için onyeddi) uçuş yılını tamamlamış bulunan pilotların teşkilât, kadro ve materyal durumuna göre, hazırlanacak talimatname esasları içinde uçuculuk statüsü baki kalmak şartı ile uçuş mecburiyeti aranmayabilir.

Uçuşla ilgili olmıyan, yurt dışı daimî görevlere tâyin edilen uçucular bu görevleri müddetince yıllık uçuş saati mükellefiyetinden muaf tutulurlar. Bu müddetler uçuş hizmet süresinden sayılır. Ancak, bu gibi personelin yurttan ayrılma tarihini takibeden ay başından itibaren uçuş tazminatları kesilir.

MADDE 5. — Pilot ve uçuş ekibi personelinin aylık tazminatlarını alabilmeleri için vazife ve hizmetlerle ilgili istekleri lâyikiyle yerine getirmedikleri yolunda bir yıl içinde emrinde çalıştığı en yakın iki üst derece âmirlerinin imzasını havi yazılı iki ihtar veya aylık bir fena faaliyet raporu almamış olmaları şarttır. Bu şartı yerine getirmiyenlerin tazminatlarının yüzde ellisi tebliğ tarihini takibeden ay başından itibaren kesilir. Bu kesiliş durumunu düzelttiğine dair en yakın iki üst derece âmirlerinden müspet kanaat raporu alıncaya kadar devam eder. Normal tazminat, müspet kanaat raporunu aldığı tarihi takibeden ay başından itibaren ödenmeye başlar.

MADDE 6. — Uçuş yıpranma hizmetinin hesabı :

Disiplinsizlikten gayri sebeplerle uçuştan gayri hizmetlere nakledilen uçuş personeline yıpranma tazminatı ödenir ve bu tazminatın hesabında aşağıdaki esaslar göz önünde tutulur.

Uçuş hizmet sürelerinin hesabında başlangıç tarihi; okul veya kurslarda, ilk uçuşa başlanılan tarihtir. Uçuştan ayrılma tarihi ise, durumlarına göre :

- Uçuş Kıymetlendirme Kurulu kararlarının tasdik tarihi,
- Hava Sıhhi Heyet raporunun tasdik tarihi,
- Arzuları ile ayrılanların dilekçe tarihidir.

Başlangıç ve uçuştan ayrılma tarihi arasındaki süre, uçuş hizmet süresidir. Altı ay ve daha yukarı müddetler tam yıla iblâğ edilir, noksanı nazara alınmaz.

Sekiz yıllık uçuş hizmetini tamamlayan ve disiplinsizlikten gayri bir sebeple uçuştan ayrılan pilotlara albay maaşının yüzde onikisi aylık yıpranma tazminatı olarak verilir. Ve her fazla uçuş yılı için albay maaşının yüzde ikisi ilâve olunur.

Onbeş yıllık uçuş hizmetini tamamlayan uçuş ekibine (Harita uçuş ekibi için bu süre oniki yıldır.) albay maaşının yüzde onüçü (oniki yıllık harita uçuş ekibi için yüzde onu) aylık yıpranma tazminatı olarak ödenir. Ve her fazla uçuş yılı için albay maaşının yüzde biri ilâve olunur.

MADDE 7. — Kaza ve sıhhi sebeplerle ayrılanlara ödenecek yıpranma tazminatı :

a) Uçuş hizmetine ait vazifeler esnasındaki kaza veya diğer sıhhi sebepler neticesinde hava değişimi veya muvakkaten uçuştan gayri hizmetlere nakledilen pilotlara ve uçuş ekibi personelinin kaza ve diğer sebepler neticesi hava değişimi alanlara iki yıl müddetle bu kanundaki aylık uçuş hizmet tazminatı ödenir. Bu süreler uçuş hizmetinden sayılır. İki seneden fazlası için dör-

düncü maddenin birinci paragrafı uygulanır. Bunlar tekrar vazifeye başladıklarında diğer şartları haiz iseler, tazminatları ertesi ay başından itibaren ödenmeye devam olunur.

b) Beş uçuş yılı içinde uçuş hizmetine ait vazifeler esnasındaki kazalarda veya diğer sıhhi sebeplerle, hava sıhhi heyet raporuna müsteniden daimî olarak yer hizmetine nakledilen pilotlara albay maaşının yüzde onikisi, ve uçuş ekibi personeline albay maaşının yüzde sekizi aylık yıpranma tazminatı olarak ödenir. Beş uçuş yılını mütaakıp yıllarda pilotlara her uçuş hizmet yılı için albay maaşının yüzde ikisi, uçuş ekibi için yüzde biri ilâve edilir.

MADDE 8. — Sakatlık ve şehitlik tazminatı :

Pilot ve uçuş ekibi personeli ile hangi meslek ve sınıftan olursa olsun vazifeli olarak uçuş hizmet faaliyetlerinden veya paraşüt atlayışlarından mütevellit sakat kalanlara ve bu sebepten görevlerinden ayrılma mecburiyetindekilere albay maaşının beş katı, hizmetten daimî olarak ayrılanlara yedi katı ve şehidolanların maaşa müshak dul ve yetimlerine, yoksa kanuni mirasçılarına oniki katı bir defaya mahsus olmak üzere tazminat olarak verilir.

MADDE 9. — Sefer ve fevkalâde hallerde uçuş ihtiyaçlarını karşılamak üzere celp ve temin edilen subay ve astsubaylar uçuşla ilgili kurs ve okullarda eğitime tabi tutulur. Bu esnada ilgili cetveldeki birinci uçuş yılına ait uçuş tazminatını alırlar. Kurslardan ve okullardan mezuniyeti mütaakıp Silâhlı Kuvvetler içinde veya dışında geçmiş uçuculuk hizmet yılları da nazarı itibara alınarak uçuş tazminatı ödenir.

MADDE 10. — Bu kanunla verilen tazminatlara; 7244 sayılı Kanununun 3 ncü ve 4 ncü maddeleri ile 24.2.1961 tarih ve 263 sayılı Kanunun aynı maddelere mütedair hükümleri uygulanmaz.

MADDE 11. — Bu kanuna ek cetvele göre ödenen aylık tazminatlar aylıklarla birlikte ödenir.

MADDE 12. — 9 Haziran 1952 tarih ve 5950 sayılı Uçuş Tazminat Kanunu ile bu kanunun bazı maddelerini değiştiren ve iki muvakkat madde eklenmesine dair 7345 sayılı Kanun ve 6725 sayılı Jet uçuş hizmetleri tazminat Kanunu (1 nci (c) fıkrası hariç) yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1. —

a) Pilotların almakta oldukları uçuş tazminatı, pilotların ilk uçuşa başlama tarihleri ile bu kanunun yürürlüğe girişine kadar geçen uçuş hizmet yılları hesab edilerek pilotun uçuş hizmeti cetveldeki yüzde nisbetine intibak ettirilmek suretiyle ödenir.

b) Uçuş ekibinin almakta oldukları uçuş tazminatı, ilk uçuşa başlama tarihi ile bu kanunun yürürlüğe girişine kadar geçen uçuş hizmet seneleri hesab edilerek cetveldeki yüzde nisbetlerine intibak ettirilmek suretiyle ödenir.

c) Bu hesaplamada altı ay ve daha fazlası bir yıla iblâğ edilir. Noksanı nazara alınmaz.

GEÇİCİ MADDE 2. —

a) Bu kanunun yürürlüğe giriş tarihinde 6725 sayılı Kanununun 3 ncü maddesi ve 4 ncü maddesinin (b) fıkrasına ve 7345 sayılı Kanununun 3 ncü maddesi ve bu maddenin (a) ve (b) fıkralarına ve muvakkat 4 ncü maddelerine göre tazminat alanların bu tazminatları aynen ödenmeye devam olunur.

b) 5950 sayılı Kanununun geçici 1 nci ve 2 ncü maddelerine göre tazminat alanların bu tazminatlarının aynen ödenmesine devam edilir.

GEÇİCİ MADDE 3. —

5950 sayılı Kanununun yürürlüğe girdiği tarih ile 7345 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihler arasında tayyare kazaları neticesinde :

Sakat kalarak diğer hizmetlere nakledilmiş pilot ve uçuş ekibi personeline 6725 sayılı Kanununun 4 ncü maddesi (c) fıkrasınca ve 7345 sayılı Kanunla değiştirilen 5950 sayılı Kanununun 9 ncü

ve 7345 sayılı Kanunun muvakkat 5 ve 6 ncı maddelerine göre tazminat almamış olanlara onbin lira tazminat verilir.

Şehidolan pilot ve uçuş ekibi personelinin dul ve yetimlerinin, yoksa kanuni mirasçılarının almış oldukları şehit tazminatı yirmibin liradan az ise, bu tazminat yirmibin liraya iblâğ edilerek verilir.

MADDE 13. — Bu kanun yayımını takibeden ay başından itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 14. — Bu kanunu Millî Savunma ve Maliye Bakanları yürütür.

18 Ocak 1963

Uçuş hizmetleri tazminat Kanununa ek cetvel

Uçuculuk müddeti (yıl)	Albay maaşına göre yüzde tazminat nisbetleri	
	1 ncı sütun (Pilotlar)	2 ncı sütun (Uçuş ekibi)
1	10	9
2	10	9
3	18	11
4	18	11
5	25	13
6	25	13
7	29	15
8	29	15
9	32	17
10	32	17
11	35	19
12	35	19
13	38	21
14	38	21
15	40	23
16	40	23
17	42	25
18	42	25
19	44	25
20	44	25
21	46	25
22	46	25
23	48	25

	Millet Meclisi,	Cumhuriyet Senatosu
Cumhurbaşkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası	18.1.1963	1/322
Bu kanunun yayımının Başbakanlığa bildirildiğine dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası	18.1.1963	4/12

Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların Cilt, Birleşim ve Sayfa numaraları :

Millet Meclisi Tutanak Dergisi			C. Senatosu Tutanak Dergisi		
Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa
9	10	398	7	26	605
10	25	557,561-570	8	28	28
			29	81	94

Millet Meclisi 30 S. Sayılı basmayazı Millet Meclisi 25 nci Birleşim Tutanak dergisine, Cumhuriyet Senatosu 50 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosu 29 neu Birleşim Tutanak dergisine bağlıdır.

Bu kanunu görüşen komisyonlar : Millet Meclisi Millî Savunma ve Plân komisyonları ile Cumhuriyet Senatosu Millî Savunma ve Bütçe komisyonları